

Jaarverslag over 2019/ Energie management actieplan

Criteria Conform niveau 5 op de CO2-prestatieladder 3.0 en ISO 14064-1 norm
Opgesteld door Hans Schaap, Joris Slooten en Monique Qibeaux

Handtekening

Autorisatiedatum 31-03-2020
Versie 4

Inhoudsopgave

1	INLEIDING EN VERANTWOORDING	3
1.1.	BESCHRIJVING VAN DE ORGANISATIE	3
1.2.	BASISJAAR EN RAPPORTAGE	3
1.3.	AFBAKENING	3
1.4.	UITSLUITINGEN	3
2	CO2 EMISSIE	4
2.1.	DIRECTE EN INDIRECTE GHG-EMISSIES	4
2.2.	HEDEN EN TOEKOMST	4
2.3.	CO2 FOOTPRINT	4
2.4.	KWANTIFICERINGSMETHODEN	5
2.5.	PROJECTEN MET GUNNINGSVOORDEEL	6
2.6.	VERDELING EMISSIE	6
3	REDUCTIEDOELSTELLINGEN	7
3.1.	UITGEVOERDE MAATREGELEN	7
3.2.	DOELSTELLINGEN	7
3.3.	MAATREGELELIJST	8
3.4.	SUBDOELSTELLINGEN	8
4	INITIATIEF	8
4.1.	ONDERZOEK NAAR SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN	8
4.2.	INITIATIEVEN BESPROKEN IN HET MANAGEMENT	9
4.3.	KEUZE VOOR ACTIEVE DEELNAME	9
4.4.	TOELICHTING OP HET INITIATIEF	9
4.5.	VOORTGANG INITIATIEF	9

1 Inleiding en verantwoording

In dit jaarverslag rapporteren we over de voortgang ten opzichte van de doelstellingen voor het bedrijf en de projecten waarop CO₂-gerelateerd gunningvoordeel verkregen is. Dit jaarverslag vormt een stimulans om bij voortdurend te werken aan de realisatie van de CO₂-reductiedoelstellingen voor scope 1, 2 en 3.

1.1. Beschrijving van de organisatie

Schaap Beheer B.V. is een holding waaronder 2 werkmaatschappijen vallen, te weten;

- HGM B.V.
- HSM B.V.

1.2. Basisjaar en rapportage

Voor Schaap Beheer B.V. is dit de derde keer dat een emissie-inventaris volgens het GHG-protocol wordt opgesteld. De eerste inventarisatie is opgesteld in Q4 van 2018 en heeft betrekking op het jaar 2017. De tweede inventarisatie is opgesteld in januari 2019 en heeft betrekking op het jaar 2018. De derde inventarisatie is opgesteld in januari 2020.

1.3. Afbakening

In hoofdstuk 3 van het GHG protocol worden twee methodes beschreven waarop de “organizational boundary” kan worden bepaald.

Onderstaand wordt de juridische entiteit genoemd die als boundary geldt voor het berekenen van de CO₂-footprint van Schaap Beheer, de bijbehorende CO₂-reductiedoelstellingen en ook als naam zal worden gebruikt op het CO₂-bewust certificaat.

- Schaap Beheer B.V. (KvK: 28021295) te Woudrichem
 - HGM B.V.
 - HSM B.V.

De methode die Schaap Beheer heeft gekozen is de aandelenmethode. Onderstaand volgt verdere toelichting op deze boundary volgens de aandelen methode;

- Schaap Beheer B.V. heeft alleen aandelen van het eigen bedrijf;
- Schaap Beheer B.V. is geen onderdeel van een joint venture;
- Schaap Beheer B.V. heeft geen samenwerking met andere bedrijven waarvan zij ook aandelen bezit;
- Schaap Beheer B.V. heeft geen franchise activiteiten;
- Schaap Beheer B.V. is geen A-leverancier die tevens concern-aanbieder is.

1.4. Uitsluitingen

In deze inventarisatie van CO₂-emissies zijn geen activiteiten uitgesloten. Wel zijn de volgende uitzonderingen gemaakt.

- Er is een kleine post van kilometers die medewerkers declareren c.q. uitbetaald krijgen. Deze registratie bevat niet altijd het aantal gereden kilometers en de brandstofsoort is niet altijd bekend. Daarom wordt deze post niet meegenomen in de footprint.

2 CO2 emissie

2.1. Directe en indirecte GHG-emissies

In dit hoofdstuk worden de berekende GHG emissies toegelicht. De directe en indirecte GHG emissie van Schaap Beheer zijn vastgesteld voor het jaar 2019. De waardes van 2018 en 2019 zijn ter vergelijking opgenomen in onderstaande grafieken.

Opmerking

Verbranding van biomassa vond niet plaats bij Schaap Beheer in 2018. Er heeft geen broeikasgasverwijdering plaats gevonden. Binnen Schaap Beheer zijn geen individuele personen te benoemen die een dermate invloed op de CO2 footprint hebben dat gedragsverandering van deze individuele persoon alleen al zou zorgen voor een significante verandering in de CO2 footprint.

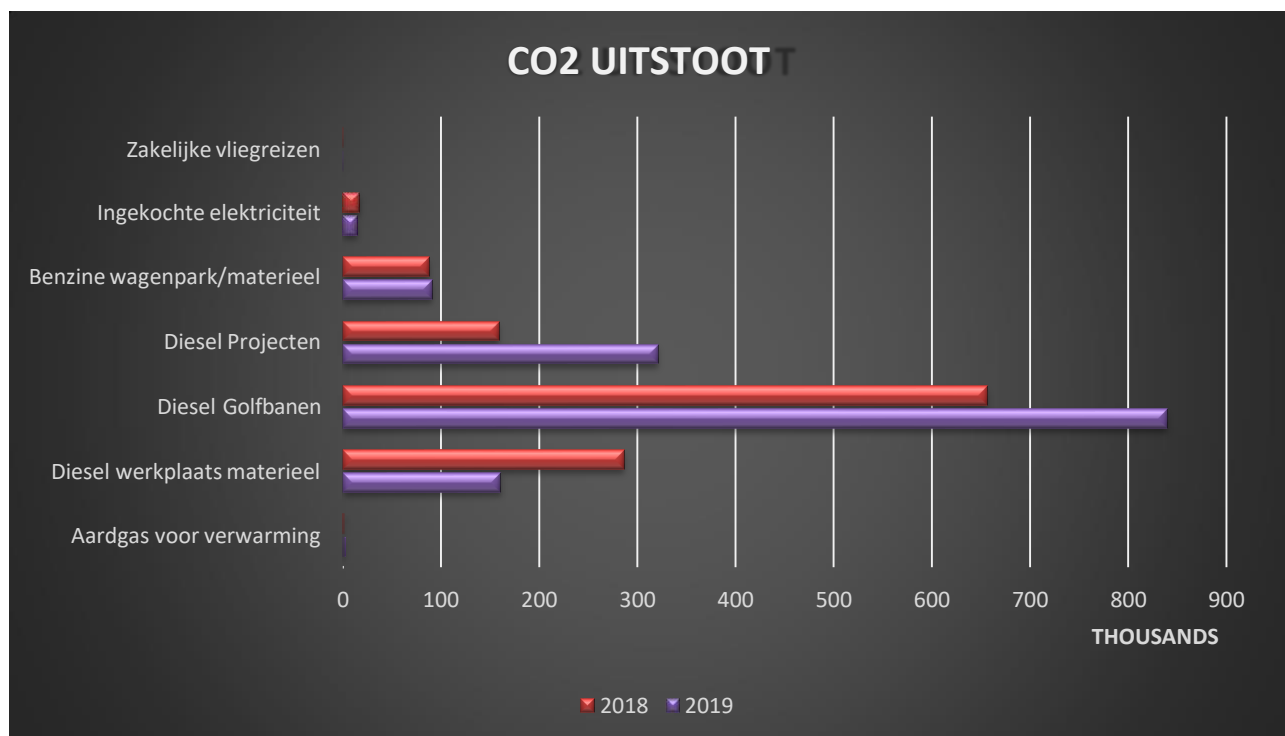
2.2. Heden en toekomst

Wat opvalt aan de huidige cijfers is dat het dieselverbruik (projecten/golfbanen/materieel) t.o.v. 2018 in 2019 is gestegen. Een verklaring hiervoor is dat het werk enorm is toegenomen. Overige energiestromen blijven nagenoeg gelijk ondanks dat er meer werk is verzet. Hier kunnen we alleen maar blij mee zijn.

Onze verwachtingen ten aanzien van de emissie in het komende jaar, 2020, zijn als volgt:

- **Maatregelen in gang gezet worden om de uitstoot CO2 en brandstofverbruik te verlagen.**

2.3. CO2 footprint

2.4. Kwantificeringsmethoden

Voor het kwantificeren van de CO₂ uitstoot is gebruik gemaakt van een voor Schaap Beheer op maat gemaakt model.

In het model kunnen alle verbruiken worden ingevuld. Vervolgens wordt de daarbij behorende CO₂ uitstoot automatisch berekend en vergeleken met het basisjaar. Voor de inventarisatie van de CO₂ uitstoot van Schaap Beheer over het jaar 2019 zijn de emissiefactoren van <http://co2emissiefactoren.nl/> gebruikt. In het Energiemeetplan van Schaap Beheer wordt beschreven waar de brongegevens per energiestroom vandaan komen.

De gepresenteerde resultaten moeten worden gezien als de beste inschatting van de werkelijke waarden. Nagenoeg alle gebruikte gegevens voor de berekening van de CO₂ footprint zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijk gemeten aantallen. Hierdoor is de onzekerheidsmarge zeer gering.

Speciale benzine, speciale diesel en superplus zijn kleine hoeveelheden, en worden uitgesloten van de footprints. De reden hiervoor dat het niet duidelijk is welke brandstof precies getankt is. Daarnaast betreft het kleine hoeveelheden (bij elkaar zo'n < 5% van het totaal).

2.5. Projecten met gunningsvoordeel

Van komende, lopende en opgeleverde projecten waarop gunningsvoordeel is verkregen in relatie tot de CO2-prestatieladder, wordt de CO2-emissie gerapporteerd en geëvalueerd. Naar aanleiding hiervan worden reductiedoelstellingen en –maatregelen vastgesteld (zie document „Projectenoverzicht CO-2“).

Komende projecten (aanbestedings -/gunningsfase)

- Geen

Lopende projecten (uitvoeringsfase)

- Geen

Opgeleverde projecten (nazorgfase)

- Geen

2.6. Verdeling emissie

Voortgang Emissie inventaris					
EMISSIONS INGEDEELD NAAR SCOPE	Heel 2019				
SCOPE 1					
Brandstoffen					
Aardgas voor verwarming	1.043	m3	1.971	KG CO2	0,14%
Mobiele werktuigen					
Diesel werkplaats materieel	43.903	liter	159.690	KG CO2	11,20%
Diesel Golfbanen (onderhoud)	273.394	liter	839.219	KG CO2	58,84%
Diesel Projecten (aanleg/renovatie)	100.113	liter	320.362	KG CO2	22,46%
Benzine Wagenpark/machines	33.031	liter	90.505	KG CO2	6,35%
Subtotaal			1.411.747	KG CO2	98,84%
SCOPE 2					
Elektriciteit					
Ingekochte elektriciteit	40.174	kWh	22.337	KG CO2	1,00%
Zakelijke vliegreizen	1.491	km	298	KG CO2	0,02%
Subtotaal			22.635	KG CO2	1,02%
Totaal CO2-uitstoot Scope 1 & 2			1.434.382	KG CO2	100,00%
SCOPE 3					
Woon-werkverkeer medewerkers					
Woon-werkverkeer medewerkers	752.599	km	165.572	KG CO2	7,82%
Tab: Emissie scope 3			1.952.000	KG CO2	92,18%
Totaal CO2-uitstoot Scope 3			2.117.572	KG CO2	100,00%
Netto CO2-uitstoot Scope 1 & 2 & 3			3.551.954	KG CO2	100,00%

Schaap Beheer valt binnen de categoriegrootte *klein*.

3 Reductiedoelstellingen

In dit hoofdstuk worden de scope 1, 2 en 3 reductiedoelstelling van Schaap Beheer gepresenteerd. Voorafgaand hieraan is de CO2 footprint opgesteld voor scope 1, 2 & 3 volgens eisen zoals gesteld in ISO14064-1 en het GHG Protocol. Onderstaand worden de doelstellingen gepresenteerd. In hoofdstuk 3.4 worden deze doelstellingen opgesplitst in subdoelstellingen. Alle maatregelen die worden getroffen om deze subdoelstelling te behalen worden hier genoemd. De doelstellingen zijn opgesteld in overleg met, en goedkeuring van, het management. De (sub)doelstellingen en maatregelen worden elk half jaar gereviewed.

3.1. Uitgevoerde maatregelen

Schaap Beheer is al geruime tijd bezig met het reduceren van haar footprint. In 2017 begonnen met niveau 3 en op 17 oktober 2018 is gestart met de certificering voor niveau 5 waardoor e.e.a. officieel wordt vastgelegd. Hieronder volgt een overzicht van de reeds uitgevoerde maatregelen.

- Jaarlijks zullen de houders van een brandstofpas worden geïnformeerd over hun brandstofgebruik
- Schaap Beheer heeft 1 vrachtwagen in haar wagenpark en deze is uitgerust met een standkachel
- De chauffeurs van de auto's en vrachtwagen zijn geïnstrueerd om iedere 3 maanden de bandenspanning te controleren
- Schaap Beheer heeft enkele Kobelco-kranen in bezit; deze zijn uitgerust met een stop-startsysteem
- In 2018 zijn enkele elektrische robotmaaiers aangeschaft die worden ingezet voor het maaien van grasvelden
- In 2019 is flink geïnvesteerd in nieuw groot materiëel die zuiniger zijn in gebruik
- Op diverse strategische plaatsen hebben we depots van waaruit materieel wordt ingezet op diverse locaties

3.2. Doelstellingen

Scope 1 & 2 doelstellingen

**Schaap Beheer wil in 2022 ten opzichte van 2018
10% minder CO2 uitstoten.***

Scope 3 doelstelling

**Schaap Beheer wil een reductie van 2% op de totale
CO2 uitstoot in 2022 ten opzichte van 2018**

*Deze doelstelling is gerelateerd aan de omzet

3.3. Maatregelenlijst

Kijkend naar het niveau van de maatregelenlijst kunnen wij concluderen dat wij over het algemeen achterblijver zijn.

3.4. Subdoelstellingen

De belangrijkste energieverbruikers zoals bepaald in het Energie Audit verslag zijn gebruikt om de reductiedoelstellingen vorm te geven. Om in de dagelijkse praktijk ook daadwerkelijk tot reducties te komen hebben de reductiedoelstellingen ook betrekking op de projecten.

Voor Scope 1&2 zijn aparte reductiedoelstellingen opgesteld op bedrijfsniveau. Het Plan van Aanpak in het volgende hoofdstuk beschrijft welke maatregelen er getroffen worden om deze reductiedoelstellingen te behalen binnen de organisatie en binnen de projecten.

Bedrijfsdoelstelling

De directie van Schaap Beheer B.V. heeft de volgende reductiedoelstelling gesteld:

Scope 1 en Scope 2:

- **10% van CO-reductie (ton/miljoen omzet) in 2022 ten opzichte van 2018**

Scope 3:

- **2% van CO2-reductie (ton/miljoen omzet) in 2022 ten opzichte van 2018**

Jaartal	2019	2018
Scope 1 (ton CO2)	1411.7	1188
Scope 2 (ton CO2)	17.6	22
Scope 3 (ton CO2)	2118	2162
Totaal ton CO2	3551	3368
Totaal ton CO2/miljoen omzet	283	312

Scope 1

Reductiedoelstelling:

We hebben een verlaging van 8% CO2 reductie per miljoen omzet voor eind 2022 tov basis jaar 2018 vastgesteld.

- Deze reductiedoelstelling heeft betrekking op de volgende significante emissiestromen:
 - Wagenpark en materieel.
- De doelstelling heeft op de volgende wijze betrekking op de projecten:
 - Het materieel wordt uitsluitend gebruikt in projecten;
 - Het wagenpark wordt voornamelijk gebruikt in projecten.

Scope 2

Reductiedoelstelling:

We hebben een verlaging van 2% CO2 reductie per miljoen omzet voor eind 2022 tov basis jaar 2018 vastgesteld.

- Deze reductiedoelstelling heeft betrekking op de volgende meest materiële emissies:
 - Elektriciteit
- De doelstelling heeft op de volgende wijze betrekking op de projecten:
 - Elektriciteit wordt verbruikt in het kantoor ter voorbereiding van projecten en voor administratie(computers) en in de werkplaats voor onderhoud van het materieel welke uitsluitend op de projecten worden gebruikt.

Scope 3

Reductiedoelstelling:

We hebben een verlaging van 2% CO₂ reductie (absoluut) voor eind 2022 tov basis jaar 2018 vastgesteld.

- Deze reductiedoelstelling heeft betrekking op de volgende significante emissiestromen:
 - Wagenpark en materieel;
- De doelstelling heeft op de volgende wijze betrekking op de projecten:
 - Het materieel wordt uitsluitend gebruikt in projecten;
 - Het wagenpark wordt voornamelijk gebruikt in projecten.

Plan van aanpak

Dit plan van aanpak beschrijft de maatregelen die van 2018 t/m 2022 getroffen worden om de reductiedoelstellingen te behalen. Hierbij is specifiek aandacht voor de wijze waarop deze maatregelen ingezet worden binnen de projecten.

Maatregelen voor behalen van reductiedoelstelling Scope 1

- **Alternatieve brandstof voor nieuwe/ vervangende voertuigen**
 - Deze maatregel heeft betrekking op elektrisch aangedreven machines;
 - Deze maatregel zorgt direct en zeker voor een groot resultaat;
 - Vervanging of nieuw materieel (zoals wagens en materieel) naar energiezuiniger materieel of materieel met alternatieve brandstof.
 - Het materieel wordt gebruikt voor de projecten/eigen locatie, daarom zal deze maatregel effect hebben op de CO₂-uitstoot in projecten/eigen locatie.
- **Cursus het nieuwe rijden/ nieuwe draaien**
 - Deze maatregel heeft betrekking op het brandstofgebruik van voertuigen;
 - Besparing van het brandstofverbruik en CO₂-reductie;
 - Een online opleiding het nieuwe rijden.
- **Campagne bewustwording**
 - Deze maatregel heeft betrekking op het brandstofgebruik van voertuigen;
 - Deze maatregel betreft alle werknemers bij het reduceren van CO₂ uitstoot;
 - Deze maatregel heeft betrekking op de voor Schaap beheer bv grootste emissiestroom;
 - Besparing van het brandstofverbruik en CO₂-reductie door voorlichting over het nieuwe rijden,
 - Bewust maken en voorlichten medewerkers over zuiniger rijden en energie besparingen op kantoor en op de werkplaats.
 - In het jaar 2020 zal elk halfjaar een overleg met alle medewerkers waarin aandacht wordt besteed aan de reductie van CO₂ uitstoot en energiebesparende maatregelen.
 - Reductiedoelstellingen via beeldscherm onder de aandacht te brengen.
 - Gasverbruik op kantoor verminderen. Door bewust omgaan met gas (verwarming)

Maatregelen voor behalen van reductiedoelstelling Scope 2

- **Campagne bewustwording medewerkers**
 - Deze maatregel heeft betrekking op het verbruik van elektriciteit;
 - Besparing van het energieverbruik en CO₂-reductie door voorlichting over besparing van elektriciteit op kantoor;
 - Bewust maken en voorlichten medewerkers over energiebesparingen op kantoor;
 - Groen stroom.

Maatregelen voor behalen van reductiedoelstelling Scope 3

- **Campagne bewustwording leveranciers/onderaannemers en afnemers**
 - Deze maatregel heeft betrekking op het brandstofgebruik van voertuigen;
 - Deze maatregel betreft alle onderaannemers/leveranciers bij het reduceren van CO₂ uitstoot;
 - Deze maatregel heeft betrekking op de voor Schaaap beheer bv (scope 3) grootste emissiestroom;
 - Besparing van het brandstofverbruik en CO₂-reductie door voorlichting,
 - In het jaar 2019 zal elk halfjaar een overleg met alle onderaannemers/leveranciers aandacht wordt besteed aan de reductie van CO₂ uitstoot en energiebesparende maatregelen.

4 Initiatief

Het terugbrengen van CO₂-emissies gaat verder dan alleen onze eigen bedrijfsvoering. Samen met de sector en zelfs in onze keten kunnen verdere CO₂-reducerende maatregelen getroffen worden. Schaaap Beheer B.V. levert hieraan graag een actieve bijdrage door deel te nemen aan dergelijk sector- en keteninitiatieven en investeert in samenwerking, het delen van eigen kennis en daar waar mogelijk maken wij gebruik van kennis die elders is ontwikkeld.

Dit document beschrijft de lopende initiatieven waaraan wij deelnemen. Dat kan een door een ander bedrijf opgestart innovatieproject voor CO₂-reductie zijn, maar wij kunnen ook overwegen om een eigen initiatief te starten. Ook worden initiatieven ontplooid door brancheverenigingen of kennisinstituten.

Wij hebben eerst een inventarisatie gemaakt van de mogelijke initiatieven die relevant kunnen zijn voor ons bedrijf. Deze initiatieven dienen in ieder geval in belangrijke mate verband te houden met onze projectenportefeuille. Vervolgens is een keuze gemaakt. Het gekozen initiatief, inclusief een korte omschrijving, de initiatiefnemers en de reductiedoelstellingen evenals de voortgang zijn in dit rapport beschreven.

4.1. Onderzoek naar sector- en keteninitiatieven

Om inzicht te krijgen in bestaande initiatieven hebben wij websites van de op niveau 3-5 gecertificeerde bedrijven bezocht, door naar hun CO₂-Prestatieladder pagina te gaan en daar voor een sectorinitiatief te kiezen. Ook op de website van SKAO staan veel initiatieven verzameld. Daarnaast hebben wij gekeken naar de branchevereniging om na te gaan wat er in onze branche gebeurt aan initiatieven, mogelijk in samenwerking met opdrachtgevers.

Enkele relevante bestaande initiatieven zijn bekeken op:

- www.skao.nl
- www.duurzaammb.nl
- www.duurzameleverancier.nl

In dit hoofdstuk wordt aangetoond dat Schaaap Beheer B.V. op de hoogte is van sector en/of keteninitiatieven op het gebied van CO₂-reductie die in belangrijke mate verband houden met de projectenportefeuille.

Enkele relevante bestaande initiatieven zijn:

- Toepassen van elektrische robotmaaiers
Innovatieve maaimethode die de belasting voor mens en milieu zo veel mogelijk beperken en een duidelijke bijdrage leveren aan milieudoelstellingen.
- Duurzaam inkopen
Bij elke aanschaf wordt een afweging gemaakt die rekening houdt met het milieu.
- Schape
In 2018 zijn we begonnen met het inzetten van schape om grasvegetatie op een natuurlijke manier in bedwang te houden.

4.2. Initiatieven besproken in het management

Het onderzoek naar de verschillende initiatieven is binnen in het managementteam besproken. Het managementteam heeft er voor gekozen om te beginnen met het initiatief „Duurzaam Collectief“.

4.3. Keuze voor actieve deelname

Om het milieu te sparen is in 2018 begonnen met het inzetten van robotmaaiers die zijn voorzien van accu's in plaats van de traditionele maaiers die op regulier brandstof lopen. Actieve deelname 2020 is „Duurzaam Collectief“. In 2019 is flink geïnvesteerd in nieuw groot materieel die zuiniger in gebruik zijn.

4.4. Toelichting op het initiatief

Het initiatief om te kiezen voor „Duurzaam Collectief“ leek de meest voor de hand liggende, aangezien gras maaien onze core-business is.

4.5. Voortgang initiatief

We zijn net begonnen met „Duurzaam Collectief“. Eerste bijeenkomst 23 januari 2020. Volgende bijeenkomst is de tweede helft 2020.